

Magyar Kézilabda Szövetség

Játékvezetői Albizottság

Kézilabda játékvezető ellenőri segédlet

Mottók: „Bármit teszel, tedd megfontoltan, és számolj a végeredménnyel.”

Latin mondás

„Ha egy dolgot érdemes megtenni azt érdemes jól csinálni.”

Angol mondás

Budapest, 2014. december 31.

A játékvezető ellenőri tevékenységet szakmai és elvi szabályok mentén lehet csak végezni! Ezek az írott és sok esetben íratlan szabályok betartása, a szakmai felkészültség, és a nagyon fontos személyiség jegyek együttes megléte és alkalmazása teszi alkalmassá az ellenőrt arra, hogy tevékenységét színvonalasan, az ellenőrrel szemben támasztott igen magas követelményeknek és elvárásoknak megfelelően végezze.

A játékvezető ellenőr tevékenysége rendkívül fontos a sportág fejlődése szempontjából, a játékvezetés színvonalának folyamatos növelése miatt, éppen ezért a tevékenységüket folyamatos kontrol alatt végzik. Állandóan górcső alatt van a munkájuk, hiszen az értékelt játékvezetők nagyon jól felkészült fiatalok, akik elvárják a magas színvonalú munkát, a felkészült, intelligens, empatikus hozzáállást, véleményalkotást. A csapatok részéről megfogalmazott magas szintű elvárás is jelen van a minden napjainkban, hiszen az egyre nagyobb verseny, és küzdelem, ami a különböző szintű bajnokságok mérkőzéseit jellemzik, követelik és elvárják a magas szintű játékvezetői tevékenységet, melynek kialakítását feltétlenül segíti az ellenőri tevékenység.

A Magyar Kézilabda Szövetség elnöksége az elmúlt években folyamatosan biztosítja a színvonalas játékvezető ellenőri tevékenység gyakorlásához szükséges anyagi fedezetet. Az elnökség tagjai ezért joggal várják el a JAB-tól, illetve az ellenőröktől a hatékony munkát. Az elmúlt időszak során kritikai észrevételek is érték az ellenőrök tevékenységét a sportágunk résztvevői részéről, ezért arra kell törekednünk, hogy az ellenőrök tevékenysége egységes, és magas szintű legyen.

Az ellenőrök munkájának javítása, az egységes szemlélet kialakítása érdekében készítettük el ezt a segédletet, ami segíthet a felkészülésben és a megfelelő gyakorlat kialakításában.

Az ellenőrökkel szemben támasztott szakmai elvárások:

A játékvezetés, és így a játékvezető ellenőrzés is kompetencia alapú tevékenység, ezért csak és kizárólag olyan személy végezheti a tevékenységet, aki teljes mértékben hozzáértő, akit a szakmai tudása, felkészültsége erre alkalmassá teszi. Az ellenőrnek naprakésznek kell lennie a kézilabda játékszabályaiban, a szabályváltozásokat teljes mértékben ismernie kell, a meglévő és folyamatosan változó trendeket, tendenciákat is naprakészen tudnia kell. Rendelkeznie kell pedagógiai érzékkel.

Az elkészített ellenőri jelentésekbe is ugyanazon megállapítások, és vélemények kerüljenek, amik a szóbeli egyeztetés során is elhangzottak! A mérkőzés előtt és közben semmilyen módon ne befolyásolja a játékvezetőket. Készüljön fel a mérkőzésre! Az ellenőr tevékenységének a középpontjában mindig a játék álljon. Ehhez nélkülözhetetlen a játék összetevőinek, koncepciójának ismerete, a korszerűségről, a látványos kézilabdázásról kialakított jelen és jövőkép.

Rendkívül fontosak az ellenőrökkel szembeni mentális, személyiségbeli elvárások!

Alapvető személyiségjegyek a következők:

- nyitottság, nyíltság,
- őszinteség,
- következetesség,
- kompromisszum készség,
- szavahihetőség,
- legyen kész a tanításra,

- legyen képes motiválni, rossz játékvezetői tevékenység esetén felrázni a játékvezetőket, tanácsokat adni, építeni,
- jó játékvezetői teljesítmény esetén: megerősíteni,
- soha ne essen túlzásokba, legyen visszafogott, és tárgyyszerű,
- legyen tartása, ne bratyizzon, ne haverkodjon a játékvezetőkkel,
- ne legyen gonosz, rosszindulatú.

Rendkívül fontos a játékvezető ellenőr megjelenése a mérkőzésen, éppen ezért az ellenőr az alkalomhoz illő ruházatot viseljen, legyen ápoltság, mindig keltsen jó benyomást! Ruházata legyen a személyiségéhez illő, sportos, laza, fiatalos, vagy akár elegáns.

A játékvezető ellenőr mérkőzés előtti feladatai, tevékenysége:

Az ellenőr a mérkőzés kezdése előtt 30-40 perccel korábban érkezzen a helyszínre, minden esetben keresse fel a játékvezetőket, mutatkozzon be! A sportágban kellő ismerettséggel bíró ellenőr esetében is előfordulhat, hogy egy fiatal, kezdő játékvezető páros nem ismeri őt, nagyon fontosak az első benyomások, sokan ezekből ítélnék. Teremtsen bizalmas légkört, éreztesse azt a játékvezetőkkel, hogy jó kezekben vannak! Lehetőségei szerint vigyázzon arra, hogy a játékvezetőket ne zavarja meg senki a mérkőzés előtt, illetve a szünetben.

A mérkőzés előtt beszélje meg a játékvezetőkkel, hogy az értékelés milyen menetben fog lezajlani. Nagyon fontos, hogy minden esetben törekedni kell arra, hogy a játékvezetők részére álljon rendelkezésre megfelelő idő a hivatalos iratok nyugodt, pontos lezárásához, a fürdéshez és az átöltözéshez, az önellenőrzés elkészítéséhez.

A mérkőzés megtekintése, ellenőrzése, szóbeli értékelés elvégzése:

Nagyon fontos, hogy az ellenőr olyan helyet keressen a mérkőzés megtekintésére, ahol távol van a játékvezető kollegáktól, és az úgynevezett szakértőktől, valamint a játékvezetőkkel megközelítően azonos aspektusból lássa az eseményeket. Az ellenőr kerüljön minden konfliktust a mérkőzésen jelenlévőkkel!

A mérkőzés során rendkívül fontos az ellenőri segédlap pontos vezetése, a pozitív, és téves ítéletek jegyzetelése percekre lebontva. Az ellenőrnek lehetősége van arra, hogy, hogy a főbb szabálypontok esetében – progresszivitás, 7 méteres dobások, lépés szabály, játékértelmezés – a jó és rossz ítéleteket egyszerű strigulázásával segítse a minél átfogóbb értékelés elkészítését. A szóbeli értékelés elvégzésének és az írásos jelentés elkészítésének is ez az alapja.

Az elkészített ellenőrzés legyen adaptív és szituatív. A szabályok minden mérkőzésen, mindenkor egyformák, de természetesen, ahogy a játékvezetők alkalmazkodnak a mérkőzés jellegéhez – pl. utánpótlás mérkőzés, NB. I-es bajnoki döntő – az ellenőrnek is alkalmazkodni kell mind a mérkőzéshez, mind pedig a játékvezetőkhez. Az ellenőri lap megad egy keretrendszert, de a hangsúlyos pontok kiválasztása az ellenőr feladata és felelőssége.

A játékvezető párosokhoz való alkalmazkodás lehetséges életkor, tapasztalat, keretbesorolás szerint.

A fiatal párosok esetében elsősorban a játékvezetői praktikák hangsúlyozására, a problémás szituációk megoldására tett javaslatok megadására, a problémák kijavítására, a

kommunikáció fejlesztésére és a tekintély, az elfogadottság megszerzésére kell a hangsúlyt fektetni.

A tapasztalt, de nem kiemelt párosok esetében leginkább az elvárásoknak való megfelelés, az egységesítés elősegítésén van a hangsúly. Ezeknél a párosoknál nagyon fontos feladat a motiváció fenntartása.

A kiemelt, vagy nemzetközi minősítésű párosoknál a finomhangolás az elsőszámú feladat, néhány kritikus ítélet megbeszélése, megvitatása mellett.

Minden mérkőzés más és más, tehát az ellenőrnek nem kell feltétlenül egy – egy szabálypont mintaszerű alkalmazását elvárni, ha az adott mérkőzésen nem adódott rá lehetőség. Olyan mérkőzésen, ahol gyakorlatilag nincs védekezés, nincsenek testi kontaktusok vélhetően nem a progresszív ítéletek alkalmazása lesz a hangsúlyos, hanem esetleg a lépésszabály, vagy bármelyik más értékelési szempont.

Egy szoros, feszült hangulatú, sportszerűtlen mérkőzésen viszont a progresszív büntetések alkalmazása, felépítése jelenti a legnagyobb feladatot, ez köti le a játékvezetők figyelmét. Nyilván egy ilyen jellegű mérkőzésen a kevésbé hangsúlyos elemek háttérbe szorulhatnak.

A mérkőzés befejezését követően, mint azt már korábban is említettük kellő időt kell hagyni a játékvezetőknek a dokumentumok lezárására, zuhanyozásra, átöltözésre, a nagyon fontos önértékelés elkészítésére. Ezen idő alatt az ellenőrnek nagyon fontos feladatai vannak. Első lépésben át kell tekinteni a saját jegyzeteit, és a leírtakat egyeztetni kell a mérkőzés során szerzett tapasztalataival. Az ellenőrnek ezek alapján kell előkészíteni a szóbeli értékelés vázát.

Nagyon fontos, hogy jól gondolja át mondanivalóját, hiszen az általa elmondottak és leírtak hatással lesznek az ellenőrzött játékvezetők szakmai előmenetelére.

A játékvezetőkkel történő értékelés, szóbeli megbeszélés mindenképpen interaktív legyen, hiszen az ellenőrzés kétirányú folyamat kell, hogy legyen. Az ellenőr tevékenységének nem csak problémafelvetésre kell szorítkoznia, de a probléma megoldási javaslattal is élnie kell. Még jobb, ha ezeket a javaslatokat az ellenőrzött párosokkal egyetértésben dolgozzák ki.

Tudjuk, hogy vannak olyan játékvezetők, akik nyitottak a konstruktív kritikára, és vannak, akik zárkózottabbak, ezért az első feladat az oldott légkör megteremtése. Ennek minden párosnál más és más a módszere, technikája, ezt az ellenőrnek kell kialakítania.

Az értékelést minden esetben a pozitívumok kiemelésével, és azok megerősítésével kell kezdeni. Figyelní kell arra, hogy ebben a kezdeti szakaszban alakuljon ki az interaktív kommunikáció, hiszen a hibák értékelése során már sokkal nehezebb lesz a játékvezetők bevonása a munkába. Az ellenőr pozitív észrevételekkel kezdje az értékelést, tegyen építő észrevételeket, erősítse a játékvezetőkben a jó megoldásokat, azok játékra gyakorolt hatásairól is beszéljen.

A következő feladat a mérkőzésen tapasztalt negatívumok megbeszélése. Az ellenőr tevékenysége ezen a ponton is segítőkész legyen. A hibák ne csupán kiemelve, felsorolva legyenek, hanem együtt keressék a szükséges megoldásokat, gondolják át, hogy egy – egy szituációt hogyan lehetett volna elkerülni, illetve megelőzni.

Együtt térképezzék fel a hibák bekövetkezéséhez vezető okokat, azok megelőzésének módjait. Fontos, hogy a játékvezető ellenőr az ellenőrzést egy végső összegzéssel, összefoglalással zárja!

Játékvezetői önértékelés:

A mérkőzést követően a játékvezetőknek önellenőrzést kell készíteniük a saját teljesítményükről. Az önértékelést a két játékvezetőnek közösen, egymással összhangban kell elkészíteni, az ellenőr öltözőbe történő érkezése előtt.

Az önellenőrzésben rejlő lehetőségeket ki kell használni! Nem elegendő az, hogy az ellenőr csak átfutja a játékvezetők által készített anyagot, azt részletesen és alaposan kell átnézni, értékelni! Ahol jelentős eltérés mutatkozik az ellenőr értékelése, valamint az önértékelés között azt még a helyszínen meg kell beszélni, ki kell elemezni, hogy miért gondolja másként az adott szempontot az ellenőr és a játékvezetők.

Szempontok, alaptézisek az egységes játékvezetői és ellenőri szemlélet kialakításához, a játékvezetők értékeléséhez. Az ellenőr milyen szempontok alapján értékeljen, milyen játékvezetői tulajdonságok, szokások kialakulását segítse elő a munkájával?

- Nagyon fontos, hogy minden játékvezetőnek legyen stílusa, ennek kialakításában legyen segítségére az ellenőr.
- A játékvezetőknek a mérkőzés teljes időtartama alatt, megszakítás nélkül koncentrálnak kell lenni.
- Az ítéletek meghozásánál úgy kell koncentrálni, hogy az adott ítélettel ne csak egy adott konfliktust vegyen észre, hanem az adott pillanatban a kiváltó tényezőt, az okot is kezelje.
- A játékvezetők fellépése, intézkedése mindig legyen kiszámítható, következetes. A játékszabályokra épülő ítéleteikkel segítsék elő, hogy a játék kerüljön a középpontba.
- Az impozáns, határozott fellépés önmagában is segít féken tartani az indulatokat, a keménységi határok megtartását.
- A mérkőzéseken az ítéletek, büntetések valójában csak kényszermegoldások legyenek. A megtorlás a játékvezetők inflálódásához fognak vezetni.
- Nagyon fontos, hogy a játékszabályokat úgy kell alkalmazni, hogy azok segítsék a csapatok munkáját, a játék fizikai, pszichikai, szellemi, technikai és taktikai összetevői kerüljenek a középpontba és semmiképpen sem a játékvezetők.
- Minden mérkőzést komolyan kell venni!
- Kiemelten fontos a felelősségtudat, az optimizmus, az önbizalom kialakulása, megléte a játékvezetők teljesítményében. A játékvezető soha nem lehet előkelő idegen, nem veszítheti el sohasem az önuralmát. A felszabadultság és a játék közelség illik a játékvezetéshez!

- Sohasem szabad rutinból, előítéletektől terhelten vezetni mérkőzést!
- Nagyon fontos, hogy a játékvezetők hagyják játszani a csapatokat, segítsék a folyamatos játék kialakulását, ne keressék feltétlenül a szabálytalanságokat!
- Az előnyszabály a játék sava-borsa! Közvetlen, vagy közvetett gólhelyzet esetén az előnyszabály alkalmazása kötelező! Nagyon fontos, hogy előnyszabály címén szabálytalanság nem nézhető el!
- A játékvezetői beavatkozásoknak gyorsaknak és megfelelő ütemben végrehajtottaknak kell lenniük. Ha nincs mód az előnyszabály alkalmazására azonnal be kell avatkozni!
- A támadókat és a védőket azonos jogok és kötelességek illetik meg, senki sem részesülhet jogtalan előnyben!
- Fontos, hogy a játékvezetők a mérkőzés során azonos szemlélettel alkalmazzák a szabályokat, a hasonló eseteket hasonló módon ítélik meg!
- A játékosok színészkedését nem szabad megengedni, azt büntetni kell! A valós, vagy színlelt sérülések megítélése szétválasztása nagy odafigyelést igénylő feladat.
- Vértő játékost nem szabad a pályán tartani!
- A játékvezetői döntéseket, még a legnehezebbeket is nyugodt, megfontolt stílusban kell meghozni!
- A személy elleni irányuló agresszivitás kialakulását azonnal meg kell akadályozni, az előforduló eseteket büntetni kell!
- Nagyon fontos annak a szemléletnek a kialakulását segíteni a játék során, hogy az ellenfél nem ellenség, a labdát kell elválasztani az ellenféltől és nem fordítva.
- A mérkőzéseken résztvevő játékosok úgy játszanak, ahogy azt felkészültségük lehetővé teszi, illetve azt a játékvezetők megengedik a számukra.
- Az adott mérkőzést a kezdő sípszótól a befejezésig azonos felfogásban kell vezetni!
- A játékvezetőknek minden esetben törekedniük kell az objektivitásra és a pontosságra!
- A szabálytalanságok a játék reális részét képezik, ezért éberem kell figyelni az elkövetett vétségekre!
- A játékvezetői tevékenység egyik alapvető célja, hogy szabálytalan körülmények között ne születhessen gól, a vétlen csapat ne kerüljön hátrányba!
- Segíteni kell a játék kialakulását, a csapatokat engedni kell játszani, a harcos, kemény játék nem szoríthatja háttérbe a technikás játékot!
- Egy-egy játékvezetői hiba elismerése egyenlő a játék iránti alázattal.

- Az elkövetett játékvezetői hibákat, tévedéseket azonnal el kell felejteni, tilos kompenzálni!
- A játékvezetőknek törekedni kell az előítéletektől mentes közeg megteremtésére!
- A játékvezetők körében ne a negatív szemléletű mentalitás legyen a mérvadó!
- A játékvezetőktől elvárt a mérkőzések teljes tartama alatt az összeszedettség, a fizikai és pszichikai állóképesség megléte.
- A játékvezetőknek törekedniük kell a partneri viszony kialakítására a játékosokkal és a hivatalos személyekkel!
- A játékvezetők megítélésében a teljesítmény és a minőség az elsőrendű szempontok.
- A játékvezetők számára kötelező érvényű a játéktéren történő bemelegítés, melynek intenzitása, mennyisége, időtartama egyénfüggő!
- A döntéseket a külső hatásoktól, körülményektől függetlenül kell meghozni! A döntések legyenek ténydöntések, előítéletektől és befolyásolástól mentesek, fontos az egyenlő jogok és kötelezettségek elvének betartása! Nincs hazai pálya, és rokonszenv a gyengébb csapat irányába!
- A reklamálásokat sohasem szabad csak azért is ítéletekkel büntetni!
- A félhangos közönséget is tudni kell kezelni, nem szabad mindent meghallani, illetve meglátni! Nem kell indítékokat, okokat keresni a beavatkozásra!
- Kerülni kell a konfliktusokat! Nem szabad provokálni sem a játékosokat, sem a cserehelyen tartózkodókat, sem pedig a nézőket!
- A nyilvánvaló rendbontásokra, a személyiséget ért sérelmekre határozottan intézkedni kell, azokat büntetni szükséges!
- A játékvezetők tartózkodjanak a játékosokkal, hivatalos személyekkel történő bizalmaskodástól, kedélyeskedéstől! Legyenek viszont rugalmasak, toleránsak a résztvevőkkel szemben!
- Nem szabad az ítéleteket, büntetéseket megmagyarázni, magyarázkodni! Nagyon fontos viszont az ítéletek jelzésekkel történő megfelelő kommunikálása, eladása a résztvevők felé!
- Felesleges hangoskodással, vitatkozással, gesztikulálással, kihívó fellépéssel feszültséget kelteni!
- A játékvezetők ne fogják meg a labdát, és ne érintsék, ne simogassák a játékosokat, hivatalos személyeket az indokolt kézfogásokon kívül!

- A mérkőzések iramát a csapatok diktálják, az intenzitását a színvonal határozza meg, ami függ a játékosok felkészültségétől, a résztvevők motiváltságától, valamint a tét nagyságától. Ezekhez a körülményekhez a játékvezetőknek alkalmazkodni kell, melynek előfeltétele a minden szempontból megfelelő felkészültség!
- A játékvezetőknek kellő figyelmet kell fordítaniuk az úgynevezett kiegészítő feltételekre, eszközökre! Mindkét csapat esetében legyenek biztosítottak a tartalék kapusmezek (lyukas trikók). Legyenek cserelabdák, törelőst végző személyek és eszközök, mérkőzés jellegétől függően egészségügyi felszerelés, mentőláda.
- A mai értelmezés szerint nem létezik „álló”, egyhelyben stagnáló játékvezető, ez a megállapítás még az alapvonalas játékvezetőre is érvényes.
- A helyezkedés alapfeltételei:
 - mindig ott kell lenni, ahol szükséges,
 - ugyanakkor szinte észrevétlennek kell maradni!
- A szerepcserénél, pozícióváltásoknál fontos szempontok:
 - általában 5 percenként kell elvégezni, vigyázni kell arra, hogy hosszabb ideig ne maradjanak azonos oldalon,
 - lehetőség szerint hosszanti irányban, hétméteresek, büntetések során kerüljenek elvégzésre,
 - a pozíció váltás mennyisége és intenzitása játékfüggő, de nagyon fontos, hogy az eseményekről tilos lemaradni,
 - 15-20 méterről nem lehet, nem szerencsés ítéletet hozni,
 - a játékvezetők ne akadályozzák a játékosok mozgását és a labda útját,
 - a játékvezetők az egymás közötti látáskapcsolatot ne veszítsék el,
 - síppal a szájban, és büntetés alkalmazása közben ne fussanak a játékvezetők,
 - a játékvezetők mozgásuk során fokozatosan ügyeljenek a hátrafelé futás és az oldalazó mozgások kivitelezésére,
 - a játékvezetők mozgása, futása ne legyen szélsőséges, irritáló, groteszk, vagy komikus!
- A játékvezetők döntéseik meghozása során csak az ítélet irányában mozoghatnak, vagy maradjanak helyben!
- A játékvezetők mögött soha ne maradjanak játékosok!
- Hétméteres dobásoknál minden esetben várják meg a játékvezetők azt, hogy a játékos melyik kezével végzi el a dobást, helyezkedésük mindig ehhez alkalmazkodjon, a dobó játékos mindig lássa a játékvezetőt!

- Ellentétes ítélet esetében, vitás esetekben mindig konzultáció szükséges a játékvezetőtárrsal, vagy a versenybíróval, szövetségi képviselővel! Az asztallal való egyeztetést mindig csak az egyik játékvezető végezze!
- Az utolsó másodpercek eseményeit fokozott gondossággal kell nyomon követni! A gyors indításoknál követni kell az akciókat, ki kell lépni az induló játékos sávjából, megfelelő szögből kell figyelni az eseményeket. Fokozottan kell koncentrálni a lépéshibákra, a labdavezetésre, a durvaságokra, a kapusok mezőnyjátékára!
- Emberfogásos, vagy vegyes védekezési formációknál fontos a rugalmas helyezkedés, a fokozottabb látáskapcsolat!
- Valamennyi ítéletnél fontos a megfelelő távolságköz betartása, az egyértelmű, világos, közérthető jelzések alkalmazása kivitelezése!
- Minden sípjelnél, ítéletnél fontos, hogy a játékvezetők szemkontaktusban legyenek!
- Indokolt esetben határozott és gyors reakcióval erősítsék meg egymás ítéleteit, biztosítsák és nyugtassák meg egymást!
- Fontos annak az elérése, biztosítása, hogy a teljesítmények ne ingadozzanak, amennyiben ez mégis előfordulna, fontos, hogy a két játékvezető ne egyszerre kerüljön a holtpontra!
- A játékvezetők együttműködésnek fontos területe feladatmegosztás. Az egymás közötti előírt feladatmegosztást tiszteletben kell tartani!
- A mezőny játékvezető feladata a mezőny egészét kontrolálni, a támadásépítést figyelni, a labda megjátszásának körülményeit szemmel tartani!
- A kapu játékvezető ne horgonyozzon le az alapvonalon, állandó mozgással növelje a látószögét, ne tekingessen ki a mezőnyben lévő labdás akciókra! Az ítéletei közben ne fordítson hátat a mezőnynek, ne fújjon ki a társa elé, a labda nélküli szabálysértések észlelésekor nézzen körül, nehogy meghiúsítson egy előnyszabályos gólt!
- A síphasználatánál fontos, hogy kerüljék a trillázást, azonos ítéletek esetében azonos erősség és azonos hangzás szükséges! A sípjel pedagógiai eszköz is! Ha nagy zaj van a teremben a sípjelzések mellé mindig alkalmazzanak karjelzéseket is!

Az ellenőri lap kitöltésének módja:

Az ellenőröknek és a játékvezetőknek az egyes (A1-7, B, C) szabálycsoportokra tagozódó értékelési szempontokra adott véleménye a hangsúlyos és nem a pontszámok.

1./Az ellenőri lapok fejrészének kitöltése értelemszerűen történik. A mérkőzés osztályát a nem kívánt részek áthúzásával vagy kitakarásával kell megjelölni /Pl.: NB.I-es, férfi, felnőtt mérkőzés esetében/

NB I.	FÉRFI	FELNŐTT
NB I/B.		JUNIOR
NB II.	NŐI	IFJUSÁGI
Egyéb:		

NB I.	FÉRFI	FELNŐTT
NB I/B.		JUNIOR
NB II.	NŐI	IFJUSÁGI
Egyéb:		

NB I.	FÉRFI	FELNŐTT
NB I/B.		JUNIOR
NB II.	NŐI	IFJUSÁGI
Egyéb:		

2./A mérkőzésre vonatkozó adatok egy része a mérkőzés előtt kitölthető, az eredménnyel kapcsolatos számok természetesen a mérkőzés befejezése után írandók be.

JÁTÉKVEZETŐ ELLENŐRZÉSI LAP										
Játékvezetők:										
A mérkőzés helye :		A mérkőzés ideje :		óra:	A mérkőzés eredménye		Büntetések			
					Féldő	Végeredmény	7 m	Figyelemztetés	Idől. Kiállítás	Kizárás
								Kizárás + írásos jelentés	Hivatalos személy büntetése	
"A" csapat:										
"B" csapat:										

KITÖLTÖTT

JÁTÉKVEZETŐ ELLENŐRZÉSI LAP										
Játékvezetők:	Kiss Hedvig			----	Nagy Anasztázia					
A mérkőzés helye :	A mérkőzés ideje :	óra:	A mérkőzés eredménye			Büntetések				
Hajdúszovát	2013. júl. 1.	16,00	Féldő	Végeredmény	7 m	Figyelemztetés	Időt. Kiállítás	Kizárás	Kizárás + írásos jelentés	Hivatalos személy büntetése
"A" csapat:	Hajdúszováti NKSE		14	28	3/2	3	5	1		F
"B" csapat:	Alaphegyi KSE		15	27	5/5	2	4			F,2'

Mit kell értékelni?

Értékelni kell azokat a pontokat, amelyek az „Értékelendő szempontok” rovatban szerepelnek az ellenőri lapon.

Az egyes értékelendő szempontoknál ötfokozatnyi értékelési lehetőség van. „Kiváló”, „Jó”, „Közepes”, „Problémás”, „Nem megfelelő” ez az öt fokozat megfelel az általános és átlagosan elfogadott osztályozási elveknél meglévő ötöstől egyesig lévő osztályzatoknak. Az értékelésnek megfelelően a kiválasztott kockába egy „X”-et kell beírni.

Az értékelésnél az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

/ kiváló /

A játékvezetők az értékelési pontot kiválóan teljesítik. A mérkőzés folyamán több alkalommal - vitatható esetekben is - helyes döntéseikkel igazolják hozzáértésüket. Állandóan érezhető pozitív játékvezetői befolyás a játékokra. A megjegyzés rovatba közepes vagy rosszabb bejegyzés nem került.

/ jó /

Jó szabályértelmezés, de a gyakorlati végrehajtásba időnként - a mérkőzés végeredményét nem befolyásoló- kisebb hibák fordulnak elő. Valamennyi szempont figyelembe vételével az adott szabálypontban összességében jó teljesítmény nyújtanak.

/ közepes /

A helyes és hibás ítéletek aránya ” kiegyenlítődik”. Nem egységes az azonos játékhelyzetek megítélése. A játékvezetők ítéletei következetlenek. Valamelyik „Értékelési szempontban” többet hibáznak. A hibás ítéletek az eredmény számszerűségét igen, de a győztes – vesztes kérdést nem befolyásolja.

/problémás/

Egy átlagosnál rosszabb teljesítmény, ahol a szabály gyakorlati alkalmazásába sok hiba csúszik, vagy egyértelműen felismerhető a bizonytalanság. A rossz ítéletek vannak túlsúlyban. Az elkövetett szabálytalanságok egy jelentős részét nem ismerik fel a vagy nem reagálják le a vonatkozó szabályoknak megfelelően.

/nem megfelelő/

Sok a hibák száma, rossz a szabályértelmezés. A mérkőzés folyamatát az eredmény alakulását, negatívan befolyásolják az ítéletek.

Az ellenőr egy adott szempontot az általa adott értéknek megfelelően, **X** „jelöli az adott „Értékelendő szempontok” szerinti (jobb oldalon lévő táblázat) kockák valamelyikében. Nem szüksége minden áron valamelyik kockába jelölést tenni, csak akkor, ha az értékelendő szempont szerinti tevékenység osztályozható, tehát a mérkőzésen előfordult. Amennyiben nem történt ilyen jellegű ítélet pl. azonnali kizárás, akkor nem kell a rovatba „X-et” tenni, ha azonban előfordult és kellett volna illet ítélni és ezt a játékvezetők elmulasztották, ennek értékelése kötelező.

Az egyes szabálypontokra adott értékek az „Értékelendő szempontok” pontjainak átlagának megfelelően kerülnek az 1-7 szabálypontok mellé, úgy hogy a 10-9 (5) a kiváló, a 8-7 (4) jó, a 6-5 (3) a közepes, a 4-3 (2) a problémás vagy éppen elégséges, a 2-1 (1) pedig a nem megfelelő teljesítményt tükrözzé.

Az ellenőrnek lehetősége van a személyes benyomása alapján kisebb korrekcióra és ezért választhat az átlagtól kissé eltérő osztályzatra. Tehát ha az értékelendő szempontok átlaga 3,3 pont, az ellenőr adhat 5 vagy 6 osztályzatot is. Nem javasolt az átlagtól jelentősen eltérni, mert a látott tények alapján kell az értékelést alátámasztani.

Nagyon fontos a korrekt tényfeltárás, a jó ítéletek, büntetések és a hibák felismerése és közlése.

Egy adott párosról beérkezett ellenőrzések összesítése, jelentős segítséget ad abban, hogy az ellenőrök véleménye alapján hol szükséges javítani a páros továbbfejlődése érdekében.

Az egyes (A 1-7, B, C,) szabálypontok értékelendő szempontjainak meghatározásai annyira egyértelműek, hogy nem kívánnak további magyarázatot.

A mérkőzés történéseit az ellenőri segédlapon jegyzetelt eseményeknek kell alátámasztaniuk. Egy hibáért csak egyszer szükséges/lehetséges pontot levonni.

A/1. A játék értelmezése

- *Előnyszabály alkalmazása, a folyamatos játék elősegítése*
- *Kemény és durva játék megítélése*
- *Játékhelyzetek azonos és következetes elbírálása*
- *Támadók-védők kapcsolatának megítélése*
- *Ütközések, kontaktusok megítélése*
- *Passzív játék megítélése*

1 A játék értelmezése	1.	Előny szabály alkalmazása, a folyamatos játék elősegítése							
	2.	Kemény és durva játék megítélése							
	3.	Játékhelyzetek azonos és következetes elbírálása							
	4.	Támadók-védők kapcsolatának megítélése							
	5.	Ütközések, kontaktusok megítélése							
	6.	Passzív játék megítélése							

A/2. Figyelmeztetések, Büntetések

- *A szabálytalanságok súlyának helyes megítélése*
- *A büntetési vonal arányos és helyes kialakítása*
- *A büntetések szükséges és következetes megítélése*
- *Időleges kiállítások megítélése*
- *Halasztott büntetések alkalmazása*
- *Azonnali kizárások megítélése*

[illegible]

A/3. 7 m-es dobás

- *Tiszta gólhelyzetek helyes megítélése*
- *"Belül védekezés" helyes megítélése*
- *A 7 m-esek helyes és következetes megítélése*

[illegible]

A/4. Támadószabálytalanság

- *Elzárások megítélése*
- *Labdás támadószabálytalanságok megítélése*

-

4											1. Elzárások megítélése					
Támadó - szabálytalanság											2. Labdás támadószabálytalanságok megítélése					
											3. Labda nélküli támadószabálytalanságok megítélése					
											4. Provokált támadószabálytalanságok megítélése					

A/5. A kapuelőtér megsértése

5											1. Védők kapuelőterbe lépésének megítélése						
A kapuelőter megsértése											2. Támadók kapuelőterbe lépésének megítélése labda nélkül						
											3. Támadók kapuelőterbe lépésének megítélése labdával						

A/6. Labdás technikai hibák

6											1.	Lépéskombinációk megítélése a mezőnyben						
Labdás technikai hibák											2.	Lépéskombinációk megítélése gólvészélyes területen						
											3.	Technikai hibák (3 mp, kétszeri indulás, láb) megítélése						

A/7. Dobások végrehajtása

[illegible]

B. Helyezkedés, jelzések, együttműködés

- *Helyezkedés, mozgás a játéktéren*

[illegible]

C. Egyéb szempontok

- Személyiség, megjelenés, fellépés, kondíció
- Külső körülmények feldolgozása
- Résztevőkkel kialakított kapcsolat
- Cserehely rendje, együttműködés a versenybíróval
- Játékezők elfogadottsága

[illegible]

A mérkőzés nehézségi foka

A mérkőzés nehézségi fokát az ellenőröknek értékelni és 1-10 skálán osztályozni kell.
(ahol az 1 a leggyengébb a 10 a legerősebb mérkőzést jelenti)

[illegible]

Az ellenőri lap hátlapja

Az ellenőrnek a hátoldalon kell írásban rögzíteni az ellenőrzési megbeszélést. Itt a legfontosabbakat, a játékvezetők részére elmondottak rövid kivonatát kell leírni, vagyis súlyponti dolgokat, összefüggéseket.

Kiemelve kell megtárgyalni azokat a szabálypontokat (A1-7,B,C), amelyeknek a megítélésében az ellenőr és a játékvezetők véleménye jelentősen eltér egymástól.

A hátoldal szolgál arra, hogy az ellenőrzés minősítéseit szöveges formában kiegészítse, egyértelműsítse.

Nem csupán arra való, hogy az első oldali teljesítményértékelést megindokolja, hanem, a játékvezetők fejlődési lehetőségeit elősegítse, ezen felül kiegészítő

megállapítások, észrevételek tehetők a „**Pozitív észrevételek**”. a „**Negatív észrevételek**” és a „**Fejlesztendő területek**” rovataiba.

Fontos, hogy az ellenőrök és a játékvezetők mérkőzés utáni megbeszélése korrekt, nyugodt légkörben, szakmai alapon történjen. Az ellenőröknek a saját értékelését kell a játékvezetőkkel közölnie a tények alapján, melyeket a mérkőzés alatt a jegyzeteiben rögzített.

Az ellenőrzés menete

Az ellenőr, időben (legalább egy fél órával a mérkőzés megkezdése előtt) jelenjen meg. A játékvezetői öltözőben köszöntse a játékvezetőket, adj át a „játékvezetők önértékelő lapját, majd foglalja el a helyét a nézőtéren.

Ne tartózkodjon sokáig a játékvezetői öltözőben, ne zavarja vagy gátolja a játékvezetők zavartalan felkészülését. A mérkőzésen a környezete befolyásolásától mentesen jegyezze a történéseket.

A mérkőzés szünetében összesítse a látottakat és semmi esetre sem menjen be a játékvezetőkhez.

A mérkőzés befejezését követően haladéktalanul kezdje el a saját ellenőri lapját kitölteni, összesíteni és értékelni a látottakat.

Természetesen a játékvezetők eredményeinek összehasonlítása, besorolásuk megállapítása érdekében ez a rendszer is tartalmaz pontokat, a maximális pontszám ennek alapján is 100 pont. A pontok az egyes szabálypontokra adott értékelés pontja és a szabálypontra vonatkozó szorzó szorzatából adódik. A szorzószámok –egyes volt nemzetközi játékvezetők által egy éves gyakorlati időszak kipróbálás után – lettek megállapítva és tükrözik a szabálypontok súlyát, nehézségét és fontosságát a játékvezetői teljesítmény megítéléséhez.

A mérkőzés nehézségi foka is beszámításra kerül, úgy hogy az adott érték (természetesen ennek is van szorzója) a teljesítmény-pontból levonásra kerül.

Ezek a szorzószámok titkosak, többek között azért is, hogy ne befolyásolják az ellenőrt az objektív megítélésében.

Az ellenőrzéseket mérkőzés befejezését követően 48 órán belül kell elkészíteni az MKSZ honlapján található rögzítő rendszerben.

Az ellenőri segédlet összeállításában közreműködtek, segítséget nyújtottak:

Andorka Sándor

Árokszállási Zoltán

Herczeg Péter

Dr. Janáky Csaba

Schóber Ottó

Dr. Soós Kálmán

Tavarnay László

Fekete József

ellenőri szakreferens

MKSZ JAB